

Til:  
- Barne- og likestillingsdepartementet



Oslo, 2. januar 2017  
Ref.: 275/16/TBP/ph

## Høringssvar - Forslag til endringer i barneloven og straffeloven mv.

Psykologforeningen har følgende innspill til de endringene som foreslås i høringsnotatet.

### 1 Tap av foreldreansvar mv.

I dette høringsnotatet foreslår Barne- og likestillingsdepartementet en ordning der domstolen etter barneloven av eget tiltak skal ta opp og avgjøre sak om foreldreansvar, retten til å ha barnet boende fast hos seg og samværsrett når en forelder dømmes i en straffesak for alvorlig vold eller overgrep mot egne barn. Det legges opp til en forenklet behandlingsmåte, og resultatet vil normalt være tap. De aktuelle sakene vil komme til behandling og avgjørelse i domstolen etter underretning fra politiet. Forenklingen består særlig i at det ikke er krav om at den andre forelder reiser sak ved stevning, og at det heller ikke er krav om meklingsattest. Videre kan avgjørelse skje uten hovedforhandling, også uten samtykke.

### **Psykologforeningens svar til punkt 1: Tap av foreldreansvar mv.**

Vi vil gi vår støtte til forslaget. Vi ser at dette vil kunne føre til bedre beskyttelse for barn fra vold og overgrep. Vi støtter tanken om at når en forelder dømmes for alvorlig vold eller overgrep mot egne barn, kan denne forelder ikke sies å ha oppfylt de grunnleggende plikter som følger med det å ha foreldreansvar og samværsrett. Det er også større risiko for at den dømte ikke klarer å sørge for at barnet ikke blir utsatt for vold eller på annen måte behandles slik at den fysiske eller psykiske helsen utsettes for skade eller fare.

### Vedrørende høringsnotatets punkt 6.2.5 Rettskraftig dom

Departementet oppfordrer høringsinstansene til å gi innspill på dette punktet. Når det gjelder om bestemmelsen skal gjelde først ved rettskraftig dom vil Psykologforeningen påpeke følgende: Det kan gå lang tid før dommen blir rettskraftig og det kan medføre et problem med manglende beskyttelse av barnet i denne perioden. Barnevernet kan gå inn og beskytte barnet, men ofte har barnevernet lite ressurser og heller ikke nødvendigvis det informasjonstilgang som retten har. Noen ganger kan også manglende kompetanse i forhold til denne typen problemstillinger være mangelfullt hos kommunal barneverntjeneste. På den andre siden så er dette alvorlige saker som alminneligvis har en høy prioritet i den kommunale barneverntjenesten. Videre mener vi at det kan være krevende for en forelder å selv ta initiativ til å reise sak i en slik situasjon.

### Vedrørende høringsnotatets punkt 6.2.7 Behandlingsmåten

Psykologforeningen støtter forslaget om at departementet også fastsetter at politiet også skal underrette barneverntjenesten når tingretten blir underrettet om de saker dette gjelder. Dette sikrer at barneverntjenesten kjenner til barnet og dets situasjon umiddelbart, der dette ikke allerede er tilfellet. Dette vil gi barnet beskyttelse raskere enn en prosess i tingretten.

### Vedrørende høringsnotatets punkt 6.2.7.3 Hvem er part i saken

Psykologforeningen vil her støtte alternativ 2, der begge foreldre er part. Foreldre som er svært sårbare i en slik situasjon, vil kunne la seg representere ved en prosessfullmektig og domstolen kan av eget tiltak trekke inn omstendigheter den anser relevant for avgjørelsen. På denne måten kan saken gjennomføres uten at det stilles store krav til forelderen.

## 2 Kontaktforbud

Departementet foreslår en ny bestemmelse i barneloven som fastsetter når det ikke skal gjennomføres samvær på grunn av et ilagt kontaktforbud overfor barnet.

Se høringsnotatet kapittel 8.

Justis- og beredskapsdepartementet foreslår å innføre en plikt for dommeren til å vurdere kontaktforbud når noen domfelles for bestemte former for vold eller overgrep mot barn.

Se høringsnotatet kapittel 7.

### **Psykologforeningens svar til punkt 2 Kontaktforbud**

Vi vil støtte forslaget. Vi er enige med departementet at det i forhold til nevnte lovbrudd gjør seg gjeldende et særskilt behov for å verne barnet mot at gjerningspersonen begår nye overgrep og voldshandlinger.

## 3 Foreldreansvar etter dødsfall mv.

Den nye bestemmelsen om tap av foreldreansvar mv. er utformet i samsvar med lovens bestemmelser om foreldreansvar etter dødsfall. Departementet foreslår i forlengelsen av dette endringer i barneloven §§ 38, 60 a og 63 for å gjøre barneloven mer klar, forståelig og tilgjengelig. Det foreslås å samle – under et eget romertall i barneloven kapittel 7 – bestemmelsene om domstolens behandling av saker om foreldreansvar etter dødsfall og om foreldreansvar etter dom i straffesak for alvorlig vold eller overgrep mot egne barn.

## 4 Sak om foreldreansvar når forelder i utlandet ikke kan oppspores

Departementet foreslår å endre barneloven § 56 om forelders rett til å reise sak for å tydeliggjøre at det kan reises sak der den andre forelder bor i utlandet og det er uråd å spore opp vedkommende.

### **Psykologforeningens svar til punkt 3 og 4.**

Vi vil gi vår støtte til forslagene i punkt 3 og 4 og ser at dette i større grad vil sikre barns omsorg ved tap av forelder ved død og når en forelder befinner seg på ukjent sted.

Vennlig hilsen,  
Norsk psykologforening

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Tor Levin Hofgaard'. The signature is stylized with a large initial 'T' and a long horizontal stroke.

Tor Levin Hofgaard  
President